

AAA's historie

En kronologi over 25 års aktiviteter

Udarbejdet af Benny Christensen
og Anne Richter

10.5.75:

Stiftende møde, som blev afholdt på Mediciner-rådet, Københavns Universitet. Initiativtagerne var folk, der havde været med i de fag-kritiske rapporter: Malernes fagforening, Bryggeriarbejdernes fagforening/kvindelig og mandlig afd. og B & W's faglige klub. Desuden medicinere/læger og sociologer.

Ved begyndelsen var der 40 medlemmer og enkelte fagforeninger.

Hvad er AAA's rolle i fremtiden?

Der er fortsat behov for at bide systemet i knæhaserne, både på det nationale og internationale plan:

Hvad sker der med opfølgningen på regeringens handlingsplan?

Hvor bremses/ hæmmer EU, og hvornår fremmer EU fornuftige arbejdsmiljøinitiativer? EU er også på arbejdsmiljøområdet uoverskueligt, og der er behov for at nogle laver korte og præcise årsagssammenhænge, så vi bedre kan lave både en national og international strategi.

Derudover er der behov for fortsat at følge enkeltsager, som AAA har gjort med stor succes gennem årene.

Olaf Christensen (Landsforeningen af Socialpædagoger)

a. skabe uformelle kontakter mellem arbejdere og akademikere

b. oplyse og udøve politisk pres gennem møder og kampagner

c. deltage i det internationale miljøarbejde

Henrik Forchhammer (SiD Lager & Handel København)

1976:

Aktionsgruppens første arbejdsgruppe tog udkastet til bekendtgørelse om BST op. Gruppen kritiserede en embedsmandsrapport, hvoraf det fremgik, at BST hovedsageligt skulle bemandes med sundhedsfagligt personale. Desuden rejstes bl.a. kravet om, at arbejderne skulle have ret til at ansætte og afskedige personalet.

Den første pjece: *Bedriftssundhedstjeneste – for hvem?* udkom. Der var møder med fagforeninger, henvendelser til arbejderpartierne, en polemik med LO's miljøsekretær i LO-bladet, etc. Pjecen blev revet væk og udkom i 11.000 eksemplarer.

Man arbejdede i arbejdspladsgrupper, deltog på faglige kurser, offentlige møder og solidaritetsarrangementer med aktionerende arbejdere, f.eks. porcelænsarbejderne.

1977:

De næste 2 pjecer udkom: *Ny arbejdsmiljølov – for hvem?* og *Faglig aktivitet om arbejdsmiljø*. Sideløbende med debat og oplysning.

Medlemsskaren var steget til 130 enkeltpersoner, 13 klubber og 10 fagforeninger. For at holde sammen på og informere medlemmerne om aktiviteter i og udenfor AAA blev det besluttet at udgive et blad – *Aktionsgruppens information*.

På de årlige weekendmøder blev der nedsat arbejdsgrupper. Der var typisk 100 eller flere med på weekendmøderne, som ofte foregik på det "navnkundige" Rådvad vandrerhjem. Lørdag aften var der fest og gang i den. Her blev Aktionsgruppens sange skrevet. Weekendmøderne var også en social aktivitet, hvor gamle barrierer og gensidige fordomme om arbejdere eller akademikere blev brudt ned.

1978-81:

Byggefagenes Samvirke kørte en langvarig kampagne i 1979/80: *"Bojkot Epoxy"* sammen med arbejderne på Lynetten. Aktionsgruppen/mutagengruppen dokumenterede helbredsforfænderne. Boykotten af epoxy var et led i kampen mod de sundhedsfarlige stoffer og materialer. Aktionerne gav genlyd i hele fagbevægelsen og begyndte debatten om brug af stoffer, der kan være kræftfremkaldende.

Der var i perioden følgende arbejdsgrupper:

- BST-gruppen
- Arbejdsmiljø-lovgruppen
- Glasuldsgruppen
- Skorstensfejergruppen
- B&W-gruppen
- Fosterskadegruppen
- Skæreoliegruppen
- Stenhuggergruppen
- Gruppen om psykosociale arbejdsmiljøproblemer
- Gruppen om teknologisk udvikling og arbejdsløshed
- Epoxy-gruppen
- Arbejdsskadegruppen

Gruppernes arbejde blev fulgt op af større eller mindre kampagner, og informations- og debat-

virksomhed blandt medlemmerne, i fagforeninger, på arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner.

Det var et problem at oparbejde det store apparat, der var nødvendigt for at holde kontakten til de mange medlemmer og følge op på henvendelser til "Centralen" i Bennys kælder. Besvarelser af telefonopkald, ekspedition af pjecebestillinger etc. beslaglagde 3 timer dagligt, året rundt! Der blev nedsat en kontorgruppe på 6-8 personer.

I 1980 tog Aktionsgruppen et teknologisk tigerspring. Vi anskaffede os en elektrisk skrivemaskine for penge fra Jord- og betonarbejdernes fagforening. Og kort tid efter en stencilbrænder og frankeringsmaskine!

1982

Medlemstallet var vokset til 353 enkeltmedlemmer, 51 faglige klubber og 44 fagforeninger.

Arbejdsløsheden steg, og fra arbejdsgiverside kom der pres på arbejdsmiljøområdet. Aktionsgruppen stillede sig opgaven at øge indsatsen, støtte arbejdspladsernes krav og være med til at formulere de progressive visioner.

En arbejdsgruppe med en klub og Metal afd. 13 udgav pjecen, *Kopimaskiner og sundhedsfarer*. Det blev kendt, at der ikke kun var en risiko for kopiteknikere, men også for de mange brugere. AML lavede et forskningsprojekt om problemet, og Arbejdstilsynet begyndte at give påbud om udsugning m.v.

Fosterskadekampagnen 82 var vel Aktionsgruppens største kampagne, som foregik sammen med SAA i Århus. Man påviste, at en lang række kemiske stoffer kunne have en fosterskadende effekt, og at udsættelsen fandtes i mange brancher - fra hospitaler til kemisk industri, gartneri og landbrug, plastindustri, laboratorier etc. Risikoen blev ikke gjort til et kvindeproblem. Det gjaldt forplantningsevne, påvirkning af gener osv. i begge køn.

Der var ca. 100 aktivister, og over 50 fagforeninger var med i støttearbejdet. Der blev etableret aktivistgrupper i 7 større byer. Der blev holdt omkring 300 oplæg, vist film og lysbilleder og uddelt 100.000 kampagneaviser på arbejdspladser, i fagforeninger og på uddannelsesinstitutioner i hele landet.

Kampagnen medførte, at flere arbejdspladser blev gennemgået for fosterskadelige stoffer, og de farligste blev fjernet. Et stigende antal gravide fik anerkendt det skadelige arbejdsmiljø og fik orlov. Det største resultat var dog en bred styrkelse af den faglige arbejdsmiljøaktivitet.

1985-87:

Bladet *Arbejder Akademiker Avisen* fik ny, sjovere layout. Det skulle være udadvendt, ikke kun et "menighedsblad".

Der var følgende arbejdsgrupper:

- EF-gruppen
- Asbestgruppen
- Bekæmpelsesmiddelgruppen - om pesticider
- Kræftgruppen
- Psykisk arbejdsmiljøgruppen
- Tandteknikergruppen
- Teknologigruppen
- Arbejdsskaderådgivning, i samarbejde med Isoleringsarbejdernes fagforening

EF-gruppen lavede kampagnematerialer i samarbejde med Folkebevægelsens faglige udvalg, deltog i offentlige høringer, gadehappenings, m.m.

Asbestgruppen kørte en kampagne sammen med Byggefagene, som også lavede en boykot af asbest. Det fik stor medie- og politikerbevågenhed.

I 1986 flyttede Aktionsgruppen fra Bennys undergrundslokaler til stueplan i Snedkermørmernes hus i Valby.

Hvad bliver de vigtigste arbejdsmiljø-problemer fremover?

De største arbejdsmiljøproblemer vil være bevægeapparatskader og det psykiske arbejdsmiljø. Det er blevet splittet op i to og er dermed blevet en kastebold mellem arbejdsmiljøloven og samarbejdssystemet. Samarbejdet på virksomhederne er sjældent så godt, som det ser ud på papiret. Så er der fleksibilitets-mantraen. Krav om hyppige jobskift og omstillelighed. Allan Pedersen (Teknisk Landsforbund, København)

Isocyanater er et langt større problem, end vi aner. Svækkelsen af Arbejdstilsynet og at de skal kontrollere utroligt mange forskellige arbejdsmiljøproblemer. Der er ikke ressourcer nok til at gå i dybden med problemerne. Eksport af farligt arbejde til Østeuropa og U-lande. Børnearbejde: det er en katastrofe med dette, især i udlandet, men også herhjemme. Steen Sjøland (Metal, afd. 14)

1988-89:

Fra arbejdsgrupperne:

Teknologigruppen: bestod af medlemmer fra SiD, HK, Bryggeriarbejdere, KAD, Typografer og akademikere. De lavede en lang række pjecer, offentlige møder, fagforeningsmøder, indslag i lokalradio m.v.

Arbejdsskadegruppen, lagde ud med en mod-pjece - "Av min arm" - til en betænkning fra Socialministeriet. Gruppen arbejdede videre med forebyggelse af ulykker og erhvervssygdomme, erhvervssygdomsbegrebet, sagsbehandlingen og erstatningernes størrelse.

Mineraluldgruppen lavede en pjece, der kritiserede en ny bekendtgørelse om arbejde med mineraluld.

International gruppe blev dannet i 1988. De forudgående 5-6 år var det internationale arbejde sket "ad hoc". Der var to studieture til Sovjet og en til England. Der var kontakter til en organisation i Finland, og der var en "udenrigsminister" i bestyrelsen, som formidlede henvendelser fra andre lande.

Gruppens første opgaver var at deltage i "Regnbuekonferencen om arbejdsmiljø" i Strasbourg, at arrangere studietur til "det røde bælte" i Italien, hvor ca. 25 AAA'ere deltog, og forberede den internationale konference i København i 1990.

1990-93:

I 91 var der 198 enkeltmedlemmer, 40 klubber og 61 fagforeninger.

Teknologigruppen arbejdede med selvstyrende grupper og uddannelse. Ud gav pjecen *Uddannelse der samler eller splitter* sammen med Jernbrancheudvalget i KAD.

I 91 var der problemer med at få udgivet AAA-avisen som planlagt. Det blev rettet op i 92/93, idet alle var enige om at give bladet høj prioritet. Bladet fik "moderniseret" layouten og nyt navn, *Arbejde&Sundhed*.

Den første store *internationale græsrodskonference om arbejdsmiljø*, afholdt i København, blev en stor succes. Der var omkring 250 deltagere fra 12-15 europæiske lande.

På det efterfølgende aktivist-møde blev det besluttet at gentage konferencerne hvert andet år i forskellige europæiske lande. Det europæiske arbejdsmiljø-netværk blev etableret. Grundlaget var et "charter", formuleret første gang på Københavner-konferencen.

Aktionsgruppens studierejse i 91 gik til det gamle Øst -og Vesttyskland, nu genforenet. Kontakterne fra københavner-konferencen blev brugt, hvilket gav spændende besøg på arbejdspladser i øst og vest, hos fagforeninger og græsrods-organisationer. I 93 gik turen til Valencia-området i Spanien.

International gruppe stod i spidsen for at udarbejde materialer til den *europæiske kampagne mod organiske opløsningsmidler*, vedtaget i netværket. Der var plakater på 6 sprog og pjecer på engelsk.

Op til afstemningen om Maastricht traktaten i 92 tilsluttede Aktionsgruppen sig Fagbevægelsen mod Unionen, lavede kampagne materiale, og var medarrangør af konferencer. Vi kritiserede den manglende brug af miljøgarantien, hemmelighedskræmmeriet omkring direktivarbejdet og forringelser på det kemiske område.

1994-99:

International gruppe organiserede et genbesøg af spanske kammerater fra Valencia.

- Og var med i forberedelserne af den euro-

pæiske græsrodskonference i Riccione.

I 1995 fyldte AAA 20 år. Dette fejredes med reception og fest.

Samme år satte AAA fokus på etniske minoriteter med en høring om emnet i samarbejde med CASA (Center fra Alternativ samfundsanalyse).

I 1995 afholdtes "Arbejdsmiljøets Internationale Dag" - eller Memorial Day - d. 28. april for første gang i Danmark. Siden har AAA markeret denne dag. Dagen markeres af arbejdsmiljøaktivister og fagforeninger i en lang række lande. Der er især fokus på antallet af dødsulykker.

I 1996 igangsatte et debatindlæg fra AAA i Aktuelt en længere debat om sikkerhedsarbejdet. Baggrunden var et forslag om at sammenlægge SR og TR-posten samt sikkerhedsorganisation og samarbejdsudvalg. Forslaget blev senere gennemført i lidt anden udgave som en del af Arbejdsmiljøreformen fra 1997. En reform som AAA påvirkede.

Der var i denne periode større fokus på betydningen af det internationale arbejde, og i 1996 ud gav AAA pjecen "Internationalt græsrodsarbejde - for et bedre arbejdsmiljø".

I 1997 afholdtes den Internationale konference i Det Europæiske Arbejdsmiljønetværk EWHN i Holland, og der var ca. 300 deltagere. Fra Danmark var der en delegation på godt 40 aktivister.

Fokus på EU og arbejdsmiljøet prægede 1998, hvor AAA og FMU (Fagbevægelsen mod Unionen) fik udarbejdet en udredningsrapport på DTU. Rapporten omtales i en række medier, og LO tog afstand fra rapportens konklusioner.

En gammelt AAA-emne, asbest, blev aktuelt igen. Canada anlagde sag i Verdenshandelsorganisationen, WTO, mod Frankrig på grund af Frankrigs asbestforbud. AAA arrangerede en demonstration gennem København til ambassaden iført sikkerhedsdragter og masker. Et års tid senere etableredes en arbejdsgruppe, der følger WTO-sagen. Med udspring i denne udsendes et åbent brev til deltagerne i WTO's generalforsamling i 1999.

Med udgangspunkt i de løbende diskussioner om fleksibilitet etableredes en arbejdsgruppe i

Hvad er AAA's rolle i fremtiden?

AAA's rolle er at være den lille dreng i eventyret "Kejserens nye Klæder". Men gerne en hel del frækkere. AAA skal afsløre det etablerede system. AAA må gerne være mere markant.

Allan Pedersen (Teknisk Landsforbund, København)

AAA skal være kritisk over for det etablerede system. F.eks. i aktuelle sager som den canadiske asbestsag (WTO).

AAA skal i den kommende tid fokusere på det høje ulykkestal og de mange arbejdsskader og nedslidning. Arbejdsskadelovgivningen er uretfærdig og langsommelig.
Henrik Blåbjerg (Murersvendenes Fagforening i København)

AAA om fleksibilitet.

I 1999 etableredes en Arbejdsskadegruppe, der følger udviklingen i det udvalg, der er nedsat af socialministeren med henblik på at revurdere ulykkesbegrebet. Gruppen skrev to debatfoldere, der udkommer i foråret år 2000.

I 1999 afholdtes der igen EWHN-konference, denne gang i Edinburgh. Danskerne deltog

med en delegation på 50 aktivister. Danmark stod for to af indlederne ved åbningen og for afholdelse af to work-shops.

Maj 2000

AAA fylder 25 år. I den anledning holdes konference og fest. Der laves en jubilæumsbog over AAA's historie.

Hvad bliver de vigtigste arbejdsmiljø-problemer fremover?

Ergonomi og psykisk arbejdsmiljø.
Niels Erik Danielsen (SID-Kastrup)

Omrokeringer. Folk flyttes rundt, fleksibilitet og så udliciteringer. Forholdene forringes - se bare på buschaufførerne. Der konkurreres på dårligt arbejdsmiljø.
Egon Nielsen (SID, Jord&Beton, kloakarbejderne)